

తులాభారం

TULABHARAM

రచయిత:

శ్రీ కొవ్వలి.

వింతమంజారీ

దివ్యస్తకము

వింతవతికడసుభారము

వాణి

వి 22-5-45

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయం

తెలంగాణ. (కృష్ణా జిల్లా.)

పబ్లిషర్స్:

చంద్రయ్య అండ్ కో.,

పబ్లిషర్స్ అండ్ బుక్సెల్లర్స్,

రాజమండ్రి 1945

సూచన

సిరిగలిగిన వానికి మారిపెమేది ?

ప్రఖ్యాతి, గౌరవం-ప్రజల - నూ

తమ్ముగురించి ఘనంగా చెప్పు

కోవాది - అయితే! అందుకు

సాక్షాత్తుంటే? నెరిసిబుగారా

అంతే జ్ఞానభారం తొగడమా

వచ్చివుర్తి మహోత్సవాలు

చికిచకమా ? స్వాముల

వార్లకు వందలూ వేలూ ఇచ్చి

ఉపవేళాలు పొందకమా ?

నమూనా - ఆలోచించండి--

ఇ.వి.

ర చ య త

శ్రీ గాథామృతం

శ్రీ గాథామృతం | పేజ్

రాజమహేంద్రవరము.

టాం—టాం.

‘శ్రీశ్రీశ్రీ గోనెనంచు గంగన్నగారు ఈరోజున తులా భారంతూగబోతున్నారు గనుక...’

కూడదలచినవారు, చూచి దాహాలు పొండదలచినవారు—
పొంది, గంగన్నగారికి పొగడదలచినవారు యావన్మగది జనులున్నూ
ఉదయమే గంగన్నగారి భవనం చేరుకోవలసిందేనాహా!’

అని మాదిగ వీరిగాడు వీధివీధి సాటించుకొంటూ, బజారువీధి
కొచ్చాడు.

కూరలకన్నయ్య అంగడిలో కాటావగైరాలు నర్దుకొంటూ,
దుకాణమును కేరుస్తూ..

‘ఏమిటా! సాటింపూ వీరిగా! వెల్లారకుండానే టాం టాం
చేస్తున్నావా?’

అని అడిగాడు.

‘శ్రీశ్రీశ్రీ గోనెనంచుల గంగన్నగారిపేర్లు, తులాభారం
తూగుతున్నారు గనుక, యావన్మగదీ కెళ్ళి పసి వది సాటిస్తున్నా
నండి!’

అని మాదిగ వీరిగాడు సమాధానం చెప్పి, ముందుపసాగి
పోయాడు.

‘హరి వీడితప్పగొయ్యా’ గంగన్నగారు తులాభారంతూగు
తున్నాడూ! తులాభారం తూ. ఉం అ శ్రీకృష్ణరమాశ్వుడికి చెల్లిం
దిగానీ- యిటువంటి చచ్చుదస్త్రమ్మలకి తులాభారమేంటి!’

అని నువ్వుకొంటూవుండగా యింతలో చుట్టుప్రక్కల కూరల
దుకాణం దారులందరూ కన్నయ్య చుట్టూమూగి—

‘ఏమిటోయ్ కన్నయ్యా సాటింపు!’

అని అడిగారు.

'గోనెనంచుల గంగన్న నానా... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని కన్నయ్య కౌప్పించి నడిచాడు.

'గోనెనంచుల యాపాతి... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని మరెయ్యక పూరిన రుద్రుని...

'అకలి మి అత' నన్ను... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని కన్నయ్య తన అ...

'ఇమ్మకేం! మొన్ననో చేసిన బాపా... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని మరెయ్యక అసామీ అనకు తెలిసిన భోగిట్టానుగురించి చెప్పాడు.

'ఇట్లో పని చేసే నాఖర్ల... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని మరెయ్యక అసామీ అనకు తెలిసిన భోగిట్టానుగురించి చెప్పాడు.

'పెద్దతలపాగా ఒకటి చుట్టే... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

అని మరెయ్యక అసామీ అనకు తెలిసిన భోగిట్టానుగురించి చెప్పాడు.

'బేడ డబ్బులు పట్టుబడితే... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు... తూగుతున్నారంటే! మనమందరిమూ యెళ్ళు...'

బాధ పెట్టగాని, ఏమీ చేసు, నాని ఆనందవరం ఒకడు యింకొకరిని
బాధ పెట్టినప్పుడుగాని, ఒకరి కింకొకరికి అధర్మం జరుపు తున్నప్పుడు
గాని, కలుగ జేసుకొని నీవం బిగిస్తాను అంటు బిద్దలె యినా
లెక్క పెట్టకు.

ఆ దువల్ల కన్నులు తు, అపూర్వో అవకాశం దీవిధమయిన
భయమూపు అధర్మం.

ఇహ గోనల గంక న చాన పిలువీ అంటు

పాగింభం నా పెనట్లకుకాని పెట్టి నుట సిజి.

కూటికి కరువువసి ఒంటిమీద నుడ్డముక్క లేనంత అపూర్వ
చ్చిన గంకన ను అన్యవృత్తి జేవరి వంటింది.

అసమానాలు పె రెట్లకుకాని నడిసాను. ఆనందపాత చిన్న
కాఫీహోటలు లేవదీతా రెండోన వచ్చినంత మెల్లిగా గోనన.
చులవ్యాపారంలోకి దిగాడు.

దేమిగాను నంపగ్గిగానికి లక్షచొప్పున అయిదు నంపత్తు
రాల్లో అయిదు లక్షలకు అధికారి అయ్యాడు. అయిదోనంపత్తురంలో
ప్రత్యేకము మాత్రం అభివృద్ధి అంటు మొత్త మూలము
పదిలక్షలకు అధికారి అయ్యాడు.

అతనినెత్తిపై లేవనెత్తించి గోనన చుల వ్యాపారం గాబట్టి
అతని నడకూ గోనన చుల గంకన్న అని పిలుస్తుంటారు అలాపిరి
పించుకోవడం అతనికిష్ట లేకపోయినప్పటికీ తప్పడంలేదు.

పదిలక్షలకు అధికారియవున్న రెన్నడూ జమీందారని
పిలవాలని అతని తలపు

అరిన్ని నంలోష పెట్టడానికి ఎదిమంది తోడుకొనుంటా అరిన్ని
జమీందారుగాడా అని పిల్చినప్పటికీ, అయి గోనల గంకన్న
అని పిలవడం జూసిదు.

అంత నట్లుకలగానాడయినప్పటికీ, శివవారికి నోరంత నిద్రపడదీ
అవయ్యల నవ్వు చూడదీ. అరిసినట్లు పరమ అనన్యం.

ఒక... హిందూ... అంతాగ్రామ... అశ్రీమతానికి కేరీ
దడిపోయినట్లు. కాని, తనచేత శివాలపల్ల పరిశుద్ధిచేత
కొననిపించుకోవలసినవాడు చీ అనిపించుకొంటున్నాడు—

ఇకొక్కట విశేషం.

2

అంతకుముందే పత్రికలు వైరాలన్నింటినోనూ ప్రకటనలు
చేయబడ్డాయి... హరిపులూ బడిగాయి.

గోనసంచు గంగన్నగారు తూలభారం తూగుతున్నారంటే,
తమకు గృహిణి... ఫణిమా .. ముట్టకపోతుంటా అన్న ధీమావల్ల,
ఊళ్ళివాళ్ళెగ్గారు. అనాటికి ఇతర గ్రామాస్తులుకూడా అనేక మంది
మే... దిగా నవ్వచేసారు.

అలాగే గంగన్నగారి శివ... అంతా ఇంద్రియవనంగా అలం
కరించబడింది. ఎక్కడనూలేనా మామిదానతోరణాలు... రంగు
బిడాలు- మీరకాళాలు-చా... శోభానుమానంగావున్నాయి.

గంగన్నగారి బంధుమిత్రులు కొత్తనుస్తులు ధరించి ఆ ఉత్స
వంలో పాల్గొంటున్నారు.

పురోహితుడు సురికొండరి బ్రాహ్మణులతో అత్యుత్సాహంగా
యంత్రాలు చువుతున్నాడు.

సాక్షాదాభివేదితం నృసింహాయ నమః. ఇతి శ్లోకం. వచ్చిన గంగన్న మామిడితోరణాలతోను, నన్ను గంగ అలలో కూర్చుంటున్నాను. అలాగే నన్ను గంగ అలలో కూర్చుంటున్నాను. అలాగే నన్ను గంగ అలలో కూర్చుంటున్నాను.

పురోహితులు మంత్రాలు చదువుతుండగా, గంగన్నగారి భార్య మొదలయిన వారు, పెండ్లిగానులు, పెండ్లివల్లలు, బంగారు ఆభరణాలు, మొదలయిన పెండ్లిబంగారు సామగ్రిలతో కూడాను నింపడం మొదలు పెట్టారు.

అక్కడ మూగిన ప్రజలందరూ, అనాగూనులతోనూ చేసి ప్రాప్తి పొందుటందో-తమకేవి అనారమ్య-ఎంచుకోవలసిందో నేక మంది చీదలు, గంపెదాశతో వేచివుండి, అందులో తమకే వస్తువు ప్రాప్తించినా మంచిదేనని ఎదురు నెన్నులు కూర్చున్నారు.

మరింతోంతనేటికి పెండ్లి బంగారు సామగ్రిలతో కూడా నిండింది. గంగన్న కూతున్న నలుపులేచింది. ముల్లవల నలుపులేచింది. నిలిచేటప్పటికి ఆపులేశారు.

జనం వాటిని పొందడానికి ఒకరినొకరు బోలెడు మందలు రావడం మొదలు పెట్టారు.

తూలభారంతూగిన గంగన్న అప్పుడు గంగ అలలో కూర్చుండి, తనతో తూగబడిన పెండ్లిబంగారు సామగ్రిలను ఒక్కొక్కటిగా తీసి, ముందుకు తీసుకుపోతూ, వానిని అలలో వేసి వేచి ఉన్నవారికి మొదలు పెట్టాడు.

అన్నీ బాధులకే లభించుకొనకుండానే నన్ను గంగ అలలో వేసి, అక్కడ మూగినవారందరూ తెల్లబోయి మొదలు పెట్టారు. పురోహితుడు మొదలయిన వారూ, గంగ అలలో వేసి వేచి ఉన్నవారికి మొదలు పెట్టారు.

‘తమరు తూలభారం తూగిన సాక్షాదాభివేదితం నృసింహాయ నమః!’

అని అందరూ తనోవిధమునూ అన్నారు.

‘ఎవరెవరు అరుకు పు నాదే? సొమ్ము సొమ్ములోనే వుండి-
నాకు కావలసింది తంతే. నేను వృద్ధిలోకొచ్చిన తమకేమీ ముట్ట
జెప్పలేదని కూతుళ్ళు అల్లుళ్ళు. ఏమిట? ఇకరబంధువులూ అం-
దరూ గోలపెట్టకు. నాకు కదా అని అందరూ తలోకాస్తా ముట్టజె
ప్పడానికి ఈతులాభారం ప్రి తత్తం చేశానంతేగాని, పైవాళ్లందర
కూ ఈయనానికా?’

అని గంగన్న తనలో అనుకున్నాడు.

కనీసం తనకు పీవె డిగ్రానమునా పారేసుకపోతారా అని అం-
తవరకూ ధీమాగావచ్చు. పురోహిత బ్రాహ్మణులు, కాటా ఖాళీ
అయిపోవకమును గాని చి లిక్కముఖం వేళాడు.

ఇంతలో గంగన్న తా బూలమున వీమిటో పెట్టుకొచ్చి—

‘వపుయనా సుత్తవానం చెయ్యాలి చెయ్య కట్టండి శాస్త్రురు
గారూ!’

అంటూ అతా బూలమును పురోహితుని చేతులో పెట్టి బల
నంతాన గుప్పిడి మూశాడు.

పురోహితుడు చదుర్గానా నెట్టనే గుప్పిడివిప్పి చూచుకొంటే
అందులో పున్నా దేవతలే?

అరిగి పోయిన పీవె డిచావలాకాను.

చానినీ చూచే ఉచ్చటి కత, కి అహంకారము- ఉదకు మోత
కము- అవేశము- మొదలయిన ఉద్రేక భావాలెన్నో కలిగాయి.
తులాభారంతూగిన పేడి బంగారు గాను ముల్లించిన లిక్కలో వా
ళ్ళకిచ్చుకొని పురోహిత బ్రహ్మ పాదాడల్పులు మూర్ఖులు?

అని అంతవరకు దశవర్షము నొక్కొక్క బంటుగా అడిగేవాడు.
'అయితే కూరనే చేయవలసి? తులాభారముగివ అనెడి బంటు
కాలన్నీ మీకుదానని చెబును?'

అని గంగన్న కొవ్వూరి అడిగెను.

'అవును— శాస్త్ర ప్రకారంవాడు నన్నీటిని బ్రాహ్మణుడు
దానం చేయాలి. —తులాభారమంటే చెప్పింది.'

ఎవరి ముష్టిం దిడి? చూడు— భారమంటే— అపావలావుచ్చు
కొవడం మీకిప్పుడేకపోతే, అపావలాకానక్కడ బెట్టి పెట్టి
పోవచ్చు— పావుగంట సేపు నాలుగు మత్రాని కప్పినందుకు పావ
లా— వెండిసావిలా ఉచ్చాను. సరిపోయిందా?

అని గంగన్న తిరిగి అన్నాడు.

కమ్మూరి ముగిసావాడు. తిరిగి యిస్తే యీపావలామీద
మూటగట్టుకుంటాడు. అలా మొదట చేయాలి? చెప్పిన వాడిమీద
కాయి'

అని తనలో అనుకొని, అప్పుడే పావల పావలాను కొట్టి
నెట్టకుని చక్కా పోయాడు.

కొంతమంది నవ్వుకొట్టూ, కొంతమంది తిట్టుకొట్టూ, గం
గన్నగారి తులాభారము గురించి అనేక విధాలుగా చెప్పుకొట్టూ,
అనంతర మొకరి మట్టుకున్నాడు జెప్పలేకపోయాడు.

'తూగడం తులాభారం! రండయ్యా! నేనూ తూగుతాను
తులాభారం- ఈయన ఒక్కసారి తూగడంనీ, నేను ముమ్మాదు
తూగుతాను- చూడండి!'

అని కూరల కన్నయ్య అక్కడే చాలా సేదాడు.

అతడు తూగే తులాభారం వెంటా ఘటమిదో చూడని;
కందరూ బయలుదేరాడు.

'ఎవరో వేళనబడ్డారేలు—' అని నవ్వు నవ్వుచున్నాడు.
అని బిగ్ నాథుని చెప్పగా, గంగన్న ముఖం పునఃపరిశీలించి—
'నేను మా పదార్థం దీ వే. సదా గురుగారి గొప్పమూలగా?'
పొమ్మను—' అని నవ్వుచున్నాడు.

'చాలా మననం చేశాడని వేరొకరిని పేర్కొంటున్నాడు—' అని
చెప్పినా దానిని దానిగానూ.

అని నాథుని తిరిగి చెప్పాడు—

నా—అలాంటిది తిలకించండి.

అని గంగన్న చెప్పినది—'అని నాథుని అని, పేద
విద్యార్థిని తీసుకొచ్చి మాజరు పెట్టాడు. ఆ విద్యార్థి 'గంగన్న'కు నమ
స్కరించి—

'నా కెవరూ దిక్కు తీరం! ఈ సంవత్సరం ముగియాలి
సలుతున్నాను—'

అని చెప్పడం మొదలెట్టగానే,

'ఊ! ఉద్ధరించావు—' అన్నది అన్నే (చె. బ్రహ్మచారి 'టాప్')
'నీ తీసుకొని—' అన్నది అన్నే. కే. కో. పుస్తకాలనూ దయ

చేయించారంటే—'

'ప్రతిభావం చాలుగానీ—' అని అన్నే చెప్పినా అన్నే—' పీయన్సాను.'

అని గంగన్న చెప్పడంవల్ల, ఆ విద్యార్థిచేయి అ కిట్టోతూ
యినాడు.

అంతర మొక స్త్రీ, బిడ్డను చూచి నెతులం ప్రకటించి—

'అ బయ్యా! ఈ బిడ్డకేమిధ్యకే అంకశోభియాపండి! నేనా
నీను కావడంవల్ల, ఈ బిడ్డను పెండ్లిగానీ గడువట పడజూస్తాను.
తనుకెలాగయినా. అనుగ్రహించాలి—'

‘అరి భద్రవా!’

‘అని హాసమేమిటో మూచి కమ్మని మువవాళ్ళను కొందరి పంపాను.’

‘మంచిని బేళావుగాని, తులాభార తూగిన తిరువాత నామ నస్సులో యింకొక్క కొరక వుండు.’

‘నీకొరిక నెరవేడ మె తిసేపుబావా! అడిమిటో చెప్పి?’

‘తులాభారం తూగిన కాండాల్ల మనప్రఖ్యాతి చాలాభాగం వెళ్ళింది. హిమాలయపర్వత ప్రాంతాల్లో చాలాగొప్పస్వాముల వాళొకాయన వున్నాడు. అయినా మంచి పిల్లుళ్ళొచ్చి ఉన్నవం చేయించామంటే, ఇంకాచాలా గొప్ప ప్రఖ్యాతివస్తుంది.’

‘నిజమేగాని అస్వాములవారికి తీసుకురావాలంటే మనకు కొంతదబ్బు ఖర్చవుతుంది బావా!’

‘కానియ్యి కీర్తిస్తుంది దానెల్ల.’

‘అది బ్రహ్మాండమని కీర్తిరావడమే గాకండా వైద్యం కూడా సంపాదించుచ్చు. అస్వాములవారెల్లం వతారకనామమయి ఉండేదేశం పోదావంటే, చెనీపహానాన్ని పొతాయి.’

‘అదుంల్ల అస్వాములవారికి అక్కడకు రావి చడమెలాగో అలోచించు.’

‘అలోచించడాని కేమిటి? అయిన పీట్టానకి నామోన్మల అహ్వనాన్ని అంగీకరించి పీతం కదిలిరాను. కనుక నేనే న్యాయంగా అక్కడికిపోయి అయన్ను తీసుకొస్తాను.’

‘మంచిది చాలాగేయ్యి. ఇంతింతమందు అయన్ను తీసుకురావాలని అలోచించి, తావాతు తేనెనానెడంనల్ల చల్లగా పూరుకొన్నాను. ఇప్పుడు నానామో మనకార్యం చేశామంటే ఎంతిగొప్పగా వుంటుంది?’

‘చాలాగొప్పగావుంటుంది. నీనల్వారి జేశజేసాలా మోగి పోతుంది! మన తాతలనిది అయితే నాలుగయిదుపేలు ఖర్చవుతాయి.’

‘కార్యం... మన తాతగారితమూది!’

‘మనం తే యెప్పుడు బయలుదేరతావు?’

‘నీయిప్పుడు వాళలక్కడేను.’

అని అయ్యగారు మాటలాడు కొంటున్న నమయ్యలో, కూరల కన్నయ్య తులాభారమునుచూచి వచ్చిన వారిద్దరక్కడికొచ్చి విరగబడి నవ్వుడం మొదలు పెట్టారు.

‘ఏమిటా! అలా వున్నావేం! కన్నయ్య తులాభారం ఏమయిందీ?’

అని గంగన్న అడిగాడు.

‘తులాభారం తులాభారంగాడు- కన్నయ్య మాగొప్ప తులాభారమును తూగడానికి ప్రజ్ఞేకము- మిమ్మల్ని వడిపించడానికి వాడాతులాభారమును తూగాడు.’

అని వాడు నవ్వాడు శేకుండా శప్పడం మొదలు పెట్టారు.

‘అసలక్కడ జరిగిన విశేషము లేమిటా చెప్పండరా!’

అని గంగన్న అయ్యగారు అడిగాడు.

‘ఒకమాటుకాదు మిమ్మల్ని తూగాడు తులాభారంవాడు. చాలా గొప్పగా తూగాడు- తులాభారంకంటే, వాడితులాభారం కాదు దని, అంగరూ మెచ్చుకొన్నారు.’

‘తే తాతగారే తులాభారం తూగడానికి వాడినగ్గరేముంది బూడిదీ? అనాడు గంగన్న.’

‘ఏమిటా తే యె. మా. డీ. కూరల కన్నయ్య తులాభారమును చూచి అశేషదండన మొనర్చావే అని మెచ్చుకున్నారు- చాలా

బాగుందని అనండించారు. గంగన్నగారి తులాభారంతో కన్నయ
గారి తులాభారమే చాలా బావుందని అభినందించారు.' ౯

‘ఇది ఘోరముగా తులభారంతూగిన మనకంటే, శత్రుయ్యగాడే
గొప్పపాపనిపించుకున్నాడా! కాలా చక్రింగావుందే! తులభార
మును వాడెలాకూ - ఓ చెప్పకుండా, మీరు నా అనుభూతిక్కు-వ
చేస్తున్నారు.’

‘చిత్తం- అవివరాళే శబుతున్నామండి! మన పురోహితుఁడు,
మనతలభారం నగ్గర కొచ్చినదమ్మా అందరూ కన్నయ్య తల
భారంనగ్గర కెళ్ళారు.’

‘మంత్రాలు శాస్త్రీనందుకు అయిదు రూపాలవలెన్నాను. తులా
భారముగిన సామానులు ఒక్కటి యిచ్చెనటేదు. అంత పెద్దపెట్టి
నందువలె ఏమీ లభించలేదు.’

అది భారతీయ శాస్త్రము ముందుగానే భారతీయ శాస్త్రము.

గి-గన్నగారు పాపలాడుబ్బలే యిచ్చారు- మీగమన
మూపాయలిస్తాయి బున్నారు. చాలా ఉదారంగావుంది.

అని ప్రతిపాదించు నందులో ముఖ్యము విష్ణుశిష్యులు ముదల
కన్నయ్య కాటాలో మాచు. ప. ప కాటాలో, నాగకాటాలో,
బెండ కాటాలో మొదలయిన తొరణగ్రామ కాటాలో న. రెవరి
మూలము. అట్టిధర్మాగ్రామములను గూర్చు.

అక్షరములను పూరించునట్లు అక్షరములను పూరించునట్లు గ్రహించు
 దోషములు పరిశీలించుట. అక్షరములను పూరించునట్లు పరిశీలించు
 తత్వములను పరిశీలించుట.

అంతే తరువాత ముగిసిన తుదిగా నానాదలనీ వ
రనినా మనా పాదము.

శ్రవణాద్యైవేనా చక్షురీతి, గూఢాక్షత - 'నానాం దూతాం త
విశ్వానాం చాకాలం వాంఛంతి' ఇతి తత్పర్యావృత్త్యా శ్లోకః • ౩౩౩౩

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశిక - ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రచురించినది

[illegible]

పనుల వ్యయమును 'అక్షేపణ' మనా నంతోపెంచినదేనా!
అదే యిది కాదు.

[illegible]

1. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592. 2593. 2594. 2595. 2596. 2597. 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603. 2604. 2605. 2606. 2607. 2608. 2609. 2610. 2611. 2612. 2613. 2614. 2615. 2616. 2617. 2618. 2619. 2620. 2621. 2622. 2623. 2624. 2625. 2626. 2627. 2628. 2629. 2630. 2631. 2632. 2633. 2634. 2635. 2636. 2637. 2638. 2639. 2640. 2641. 2642. 2643. 2644. 2645. 2646. 2647. 2648. 2649. 2650. 2651. 2652.

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

500

१. ... ..

370

అనుచును నామములు కలదినికొక పేరు

100

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

కాళ్ళు కడిగినవారు నూట పదార్థీయాలంట! ఎంగిలికిన్నావారు
మూడొకడని లీయాలంట? స్వాముల వారి చిర ముఖాన ఉమ్మే
యిగచు కోన్నావారు వెయ్యి నూట పదార్థీయాలంట? విన్నావు
బ్రాహ్మ కన్యాయోగ్య!

అని మిత్రుడయిన చిన్నయ్య చెప్పినదాని నంతటినీ అలంబి
భేషుగ్గావునని-- అని భేషుగ్గావుందిగాదూ! అది నంచుల గంగ
కొత్తగారు తీసుకొచ్చారు గాబట్టి, ఆస్వాములవారి కంతభోగంవట్టిం
దొన్నామోదు!

ఇలా విన ఆస్వాములవారు ప్రత్యేకము ఒకభక్షకాను రైలు
కేటప్పిల్లా, పెం లాది-- స్త్రీలు, పురుషులు, అక్కడ మూగి,
ఆస్వాముల వారి వుష్పహా లగా అలరించి, నూరుజతల ఎత్త
బండిమీన ఉరిగించి కట్టుంలోకి తీసుకొచ్చారు.

‘బుడబుట్ట!’

‘అ! ఇంకేస్తేరాలకుండా, జం గుంపులు గుంగుంపులుగా
ఆస్వాములవారి వెనకాల పరుగులెత్తారు. నువ్వు విన్నాటి రోజున
ఉళ్ళో శీత పోయావు చూడ్డానికి’

‘శీతమే మేంలే! నువ్వు చెబుతున్నావుగా!’

ఆస్వాముల వారికి వధవమంది పైగా వుక్కారు శిష్యులు, ఇంతే
గాకుండా నాలుగేగురులు, ఇరు నువ్వులు-- ఒక సింహాననం- ఛత)
చామరాలు-పెదమి నూరుమా ఏడువ రికి ఇంత భోగముండవరకు
ఉమ్మే.

‘అ! మరయి, అయిన అదిగో వచ్చిచ్చి, ఎవరయి నాలిక్ష
చేస్తున్నావా?’

వింతమందచారేమిటి || ప్రపంచమందట
 తులనార్థం

‘చెయ్యవోవడ మేమిట? గొన్నగాడు మొదట, ఆస్వాముల
 వారికి కాళ్ళు కడిగి నూట వదనాడు చల్లించాడు. ఎంగిరి తిని,
 మూడొంపలిచ్చాడు, ముఖాన ఉమ్మేరుచుకొ. నెయ్యినూట వదాల్చా
 చ్చాడు ఈవిధగా యింకా యెంతో మంచి చేసి, స్వాములవారికి
 కొన్ని నలు నూట గట్టాడు.’

‘ఇంతకూ ఆస్వాములవారి శరేటా?’

‘చిదానందస్వామిల వారంట?’

‘ఆయనలో పున్నా మహత్త్వమిది?’

‘అదవరికి తెలియ. వ్రజలండరూ మాలింగి, గుడ్డిగా, ఆయన
 ఎంగిరితినీ, ఆయన చేత ఉమ్మేలు వేసుంచుకొనీ, శరకు నలు
 దర్మించు కొంటున్నాడు. సిల్లికి బిచ్చం పెట్టనివారు సహితం ఆయనకు
 కాళ్ళు కడిగి నూట వదాల్చు చల్లించు కొంటున్నాడు.’

‘వ్రజలుపుత్ర పిచ్చుమూడా వాళ్ళు దానికి తగలకుండు, యింకేది
 నిదర్శనంగావా?’

‘ఎల్లుండి సాయంకాలం స్వాములవారికి, మేజువాడే, పుత్ర
 కాళ్ళాలు, వస్త్రేరా వైధవాలతో పెట్టామంతా ఉరేగిస్తాము!’

‘తాగుండి- మాచాగుండుకామా?’

‘తానీఘనకార్యమంతా చేయిస్తాన్నందుకు గంగన్నకొడు
 మీదా వుండడంలేదు. స్వాములవారి మూల గా తనకిప్పుడే స్వా
 ధివత్యమబ్బినట్లుగా మురిసిపోతున్నాడు.’

‘మురిసిపోతాడు- మురిసిపోతాడా? వాడి తేగులు గుదర్పడం
 మనకు చేతోచ్చునులే!’

‘తనంతటి బ్రహ్మాండుడు లేని యిన్వకతరి భావం. తానె
 వ్యయం తాత్పర్యం లేని పనిని చేశాడుట! ఈ పట్నంలోని శ్రీమంతులనే

మిరిది, ఈ స్వామిలవాని- తీసుకొని పుట్టింది. అది అంతా చూడగానే
చేతగాని నారదగుంట్లో, అక్కడ - అది పుట్టింది - అది అంతా చూడండి!

‘ಜರಿವಾಡಿತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು’ ಎಂಬ ಭಾವವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

‘‘ହୋଇଥିବା ପରି’’

‘మనము తెలుగు, మన మొనగా’ - గిరిజా . . . మన మనగా!

4. 20. 8. 1953

13-00000

బాని, కూరలను, యిచ్చి నీ ప్రాణము ను కనుగొను, అ వెంటబట్టి
 పూని, పోషణలును గోర్చి గురునాథుని కై నీ కులము భాగము బిచ్చము చేసి
 వెళుడు.

అట్లే కృపామిత్రము ఇచ్చి : అది గుర్తించుకొన్నప్పుడు గజబాయి
 క్షేమముగా, బోగూమరునామము.

ಕನ್ನಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಆತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ . . . . . ವಾಚನ
ದಾ ಗಂಜಾಮು ಕೆಲಸಮನ ಮಾಡುವೆನೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

అనంతాచార్యులు, వీరగా ... మూలమున వ్యాఖ్య
 గ్రంథము సత్కారము చేయవలయును అని ప్రార్థన.

అట్లే శక్తియ్య అనగా, సేవ, పురస్కారములు, వీరికి జరుగవును
ఆయుధాలు, సమర్థతలు, బలములు ఇచ్చిపెండ్లియగుచు నితరులగాఁజూచు
భున్న ఒక భోరాగినిచూచి-

ఆంధ్రరత్న శిష్యుడు గురజాడ గారి పేరు విన్నవించుకొనుచున్నాను. ఇతర
పాఠశాలలు వేసి, వల్కునుండా ఊరికిస్తూలు - ఈమెలా నాకు తేలిక
వింటూవు. ఉద్ధమే నీపని... ఈ గురజాడ - ఈవారు స్త్రీలు ముగిలిన
బైరాగులందరూ నీకు శిష్యులుగా ఉండాలి. ఈ గురజాడ గారి కోరిక
సావలాయిస్తాము.

1955 年 10 月 1 日 至 1956 年 9 月 30 日止

अथवा, अथवा, अथवा,

సత్యమయినవాడు

వందలనగ

మేనడగని డి

మీరేవచ్చినాడీ

మోక్షమిస్తాడోయో!

అని కన్నయ్య వెనకాల, మిగిలిన కూర గాయల అంగడి వాళ్లందరూ పాడు కొంటూ, ఊరేగింపును తిక్కగా గోన సంచుల గంగన్నగారింటి కైదులుగా తీసు కొచ్చి నిలిచారు.

గంగన్న అయిదట్లో న్యాయులవారు—మిగిలినవారు—కూరల కన్నయ్య కేసున్న ఈటట్టచోనయ్య వంటివీనీ మేడ పైనుంచి తిలకించారు. చిదానందస్వాములని తేమీ పర్థుని క.

ఈవాడూడి అందా ఏమిట డి?

అని గంగన్నుండిగాడు.

‘ఈటట్లో కన్నయ్యలనే పెకలుంటరి పుట్టించేది వాడు నేనవనిచేస్తే, తానున్ను అదిచేస్తున్నాడు. నేను మిమ్మల్ని రావించి ఉత్సాహం చేస్తున్నాను గాబట్టి, వాడున్న న్యాయాలవారి నుండి తీసుకొచ్చి యిలా ఆట్రహం చేస్తున్నాడు. ఇంకావచ్చుంది మీరే మీ ఖంగారు పడివలసిన అవసరమేమీలేదు.’

అని గంగన్న చెప్పినదానిని పసి.

‘అలా నాకు ఖంగారెందుక? కన్నయ్యడితోటా పుట్టి నేనెండుకు ఖంగారు పడితాను?’

‘శ్రీనవానందస్వాములవాడేజై. —కూరల కన్నయ్యకేజై!

అంటూ వ్రదలు అనేకవిధాలుగా అగడకొలచాలాలుచేస్తూ గంగన్నగారి భవనం దగ్గరనే చాలాసేపు నిలుచుని, అనంతరం ఊరేగింపును ముందుకు సాగించుకు పోయారు.

క్షయితే ఏమీ అనలేదుకాని, గంగనకు కూరలకన్నయ్య
ను మింగియ్యాలన్నంత అగ్రహం కలిగింది. గబగబ మేవది—
కాననారది వున్నదక్కరలేదు—

‘ఈ భావప్రాయం : : : : కన్నయ్యగారి పొగలెలావుంటో
మాకానా? అన్నాడు.

‘నేను చెప్పలేదుబయ్య! వాడుమనల్ని ఏడిపించడానికి కంక
ణం కట్టుకున్నాడు. నువ్వు పిడిబంగారాలలో కులాభారం తూగుతే
వాడు పిడిబంగారం పోసికొట్టేస్తాడు. కులాభారం తూగాడు. నువ్వు
పోలేకపోతే నిచ్చి ఖర్చుతో... పిడిబంగారం : : : : వాడుకలనుంచి
స్వామిలవారిని విస్తేవాడు. వీలైతే కథవస్తే బుర్రగొరిగింది,
కామయబట్టలుకట్టి రిక్తమీద ఊలేగిస్తున్నాడు.’

ఇంకా... : : : : చెప్పనం... వ్రేలికొరమేమిటి? ఈ
కన్నయ్యగారి మూ... : : : : భావం. కా... : : : : నాగారవి
మ... : : : : ప్రకృతి... : : : : నిరర్థకంవుతుంది.

‘అలా... : : : : నమోదున... : : : : కాస్త చేయించాలి.’

‘ఓ... : : : : ఖర్చుయితే అయినాయ... : : : : పదిమంది
కొడిలను... : : : : వాణ్ణి కావగొట్టిస్తే?’

వాడే ప్రా... : : : : వాణ్ణి... : : : : వాణ్ణి...

‘డబ్బిస్తాముగా?’

‘నెమ్మదిమీద ఏదో ఆలోచించాలి. శేషస్వామిలవారు
బహిరంగనథ చేస్తామగా! అది కవనరహితం యేర్పాట్లన్నీ చేయిం
చాను. వ... : : : : అలంకరించే బంగారం గ్రామస్తులకందరకూ
సాటింపులద్వారా తెలుపుకు చేయించాను.

శేష బహిరంగనథ అయిన గురువార, ఎల్లుండి ఊలేగింపు
నర్పాటుచేయించాను. నెమ్మదిమీద బంగారం... : : : : రెండుబోగం

మేళాలు. సవభత్తానా. గ్యా. మొదలయిన సర్వసర్వాదీనా
చేయించాను.

ఈసమయమున దబ్బుభిరుకు నీచదీపియ్యుడు. అన్నీ చాలా
బ్రహ్మాండంగా చేయించు కొనిన య్యగాదు. అ. తో రెండు
నగగా ఎంతవరకు రాగలదోను. వాని.

వాడిముఖం. వాడితాప. లెక్కగి వసితా నెక్కడ?

వాడసాములయి. ఎక్కడను. తీసుకొచ్చావో?

వాడయి. వాడుగాన. ఉద్ధరీగాన. స్వ. తా. తొట్ట. దేగ జాము

దమ్ముగానీసుకొచ్చి. అడవలో వెనువేలు. కా. క.

హో. ప. దు. లెక్క. ఎంతవరకు తా.?

అయ్య. న్నూ. ముకు. తొట్ట. దేమీ. తిరు. వాడి. కే. వ. దో.

వీ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

బోతున్నా. గా. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

నా. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

అ. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట. తొట్ట.

కర్థంగా వడ జీకు, రాత్రికి రాత్రి ఆనువాత్తుడెక్కడ అంధాన మహమ్మదో ఎక్కడి తెలియకు.

కొందరు శిష్యులు-స్వాములవారి తాలూకు యితరసామూ హులు పూజిస్తున్నాయి.

గంగన్న మొదలయినవాడు- స్వాములవారిగురించి శిష్యుల నడిగారు. వానివారు ఏమీ తెలియదని. ముఖాలు తెల్లబెట్టారు.

ఊరేగింపుకు బహిరంగనభకు చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ నిరర్థ కములయ్యాయి. స్వాములవారిబాడ తెలియకపోవడంవల్ల, తామింక చేసేదేమీలేదని, శిష్యులుకూడా, ఏమగులు గుఱ్ఱాలు మొదలయిన వాటిని తెలియించుకొని ప్రయాణాలు సాగించారు.

గంగన్న పూజా చాలా ఉనూరుమంది.

దీని భావమేమిటంటావోయోబావ!

‘భావానికేముందీ? కన్నయ్యగాడు చేసినహంగమాకూకాస్వా ములవారు హాకిలి పరిపోయివుంటాడు. శిష్యులకు దానినిప్పులకు దబ్బిచ్చి- కాను రాత్రి బడిఎక్కేసివుంటాడు.’

‘అంతేనంటావా? చివరకే కన్నయ్యగాడు మనల్ని పూజో నిల వనిచ్చేలా జీడు.’

‘పోనీస్తూ! ఇప్పుడు పంపకొచ్చిన నవ్వుమేముందీ? ఈకొడు రోజులూ వున్నట్లుంటే ఆ స్వాములవారికింకో పదిదేలు కట్టా లాన్పుకు, వాటిని పోతులారా బోగొట్టికొన్నాడంటే!’

‘మరి ప్రయత్నంనంతా వృధాకాజేమా? ఎల్లుండి ఊరేగింపు వుండగానేతి ప్రయత్నం చేశాము.’

‘ప్రయత్నంనంతా వృధాపోకుండా, ఎల్లుండి నీవడ్డిపూర్తి పూజాగృహంబరిగించేదాం!’

‘ఇ-వోవారి, రోజులగాని, నీకు అర్థమేయేహ్మ నిండ వేసుకో’

‘అది నీ తా మేద ముదాల్చును? ఎవడికిగావాలి? వారం రోజులుపోతావేనే బాటి? ఇప్పుడు చేస్తే బకటినా? వ్రేయగన్నం కలిసాస్తుంది.’

‘మళ్ళీ చెప్పినవలహా చాలా బాగుందోయ్ బావా.’

‘బాగు వలహా నేను ఇప్పుడే చెప్పనుగా?’

‘మరయితే నీసహాహుప్రహరమే తానిచ్చేదాం. ఎల్లుండి పట్టి పూర్తియహాస్సవర జరుగుతుందని. నాలుగువయిపులు సాటింపులు పంపించు అలాగ నవనరపులున వర్పాట్లన్నీ చేయించు.’

‘అక్షణంగా చేయిస్తాను.’

‘కన్నయ్యగాడిదుగు మళ్ళీగుంకేంకొంటవనితలవెట్టతాడు!’

‘అలవెట్టినయ్య - మనకు పోయిందేమీలేదు.’

‘లేదుగాని. మనచేసిన ప్రతిపక్షి, వాడు విశ్వామిత్రుడిలాగ వ్రేతి నృస్తి నేస్తూవు. అయితే? నునకొరవానికి మనపేరు ప్రతిష్ట లరగా ఎ ర న్న?’

‘చెప్పగా చెప్పావా వాడికే విసుగొస్తుంది, ఊరుకుంటాడు.’

‘అంతేంటా? మన మేమీ ప్రతికారం చేయనవనరం లేదు?’

‘అలాచింది అది నీదా చెదాం.’

అని బాధ నునకొరవా కూడ బలుక్కొని ఒక నిశ్చయాని కొల్పాడు.

కుర్రుల 2. స్థానిక స్వాములవారికి జడిసి. గోన సంచుల గోనన్నగల స్వాములవారి పూరి అయ్యగొడురాడన్న వార్త వున్నట్లుగా కుర్రుల 2. పంపించి. ఇషయమేమిటో తెలుసు. కుందా మని అనేక పది గొంతు గాని మేడగర మూగారు.

కన్నయ్యగా స్వాములవారికి జడిసి తనాస్వాములవారు పంపించి దానిప్రభావం కలలో ఏదో జరుగుతువని కలగడంవల్ల

వారు అర్జునుగా వెళ్లబునివచ్చిన నీ సాగి సాగి యన శివర
లోనేవారు వేచేయగలరని, అదిగనిచూచుకీ, అచ్చ జెప్పిపిప్పటికి
గంగన్న వగైరాలకు శలపాగ్రాం అని పిలువబడు.

అనూలుకు ముగిసినాను కొంతమంది అని అని.

ఏది ఏమియు గంగన్నకు గంగిని పిలువబడు.

గంగన్నకు గట్టిగా, చలలకొన్న శ్రీ శుక్ర ప్రసాద గ్రామ
స్తులందరికి ఆమోదంగా అయి.

‘తనకారోగ్యం... కైశ్వర్య’ అని కొంతమంది అని అని
మంతుని అదేవిధంగా వరిచిన చెయ్యి... అని అని, కన్న
య్యను అనేక జమూ పొగడడం అని అని.

గంగన్న నక్కార్గంలా కొన్ని అని అని, అని అని, అని
అన్నార్తులలోనూ- అని అని అని అని అని అని, అని
అదింబగాలలోనూ- అని అని అని అని అని అని అని
అని ప్రాకులాడడం అని అని అని అని అని అని అని
ప్రతివిషయంలోనూ వరిచిన చెయ్యి అని అని అని అని అని
అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని

గంగన్ననంటే శ్రీమతులు చెప్పి అని అని అని అని అని
ప్రజోపయోగానికి పాలుపడవలసిన విధానాలూ అని అని అని అని
వారు కేవలం స్వార్థంతోన, దొంగకారవంతోన అని అని అని అని
అని శక్తివంతటిని వినియోగించడం చాలా అని అని అని అని
అని అని అని, శక్తిని-దుర్వినియోగం చేసినంతగా అని అని
మోక్షంలేదని, కన్నయ్య ప్రజల్లో ఒక అని అని అని అని అని
అని అని

అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని
అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని

పదిమందికి అవకాశమువచ్చినది. అతని పనులకంటె ముందు చేయడం మొదలు పెట్టారు.

గంగన్న అతన్ని కొట్టించడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. దంపించడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. తొల్యించి వెళ్ళినట్లుగాకి ప్రయత్నం చేశాడు.

కాని విశేష ప్రజాదరణగల కన్నయ్య సలదేమీ చేయలేక పోగా, గామిస్తులందరికీ అనుష్టానం కావడం మొదలుపెట్టాడు.

గంగన్నను నన్నార్జున అనే పెట్టి కనుక అతనివల్ల - దాని మానానానికి ఉపయోగపడేట్లు చేసేవరకూ వాడిని పెట్టని, కనకయ్య తోన ప్రతిష్ఠ, చివర కేమవుతుందో చూడవలసివుంది.

౩

సొలుకు వీధులూ కలిసిన మార్గాయల అంగడి మొదలై, ఒక ఎత్తయిన పీఠం నిర్మించ బడివుంటుంది. దానిని మామిడితోరణాలు - రంగుతోరణాలు వగైరాలతో అలంకరించి, అవి మీదికి కుక్కను కూచోబెట్టారు. అచేరువలోనే కొన్ని వాయిద్య పోలేములు మోగుతుంటాయి.

దానితోమేవాళ్ళందరూ అప్పకీయును తిరిగించి అబ్బునిలుచుండి పోతున్నారు.

కుక్కను సింహాననం మీదకుచోబెట్టి ఉన్నచోచేస్తూన్న దిండుకు?

అని వచ్చిందిన వారికందరకూ, అక్కడన్న మారిలోకొందరూ.

అని జవాబు చెబుతున్నాను అవివేషమును విస్మయము విరగ
గబడి నవ్వుకొంటున్నాను.

అది కొందరు బుద్ధిమంతులు కన, య్యను తెలివిగా అడిగారు.

అని కన్నులు మూచుచున్నాను.

మ ప్రేమ కమయిన శార్యశమలో ఆకుక్కకు యథావిధిగా
షష్టిపూర్తి ఉత్సవం జరిగించ బడుతూ ది. ఉత్సవాన్ని చూడగిరి
వచ్చిన వార దరకూ తాంబూలాలు పెంచి పెట్టబడ్డాయి.

అనంతరం కూరల కన్నయ్య లేచి నిలచును.

‘సభానదులారా! ఈ కుక్కగారికి అరుసవత్సరాలూనిండడం
వల్ల పట్టిపూర్తి మహాత్స్వవమును బరిగించాను. అబంతివును పట్టి
పూర్తిఉత్స్వవ మేమిటని మీరండరూ. అశ్చర్యపడుతుంటారు. కాని
అటువంటిదేమీ అవసరంలేదు. ప్రస్తుతం పట్టిపూర్తి ఉత్స్వాలు
జేయించుకొనే మహామహులందరకంటే, యాకుక్కగాను వీరినయిం
చుకూ తీసివేడు.

ఈ కుక్కగారు తన ప్రాణానికి, తన మరణానికి చేసిన సేవలు అమోఘములు కనుక, వాని సుదర్భాచా నే పేర్కొనడం అనవసరం.

రాత్రులు వీరున్న గస్తీ తిరిగి లంచాలకావచక, వహిల్లీను ఉద్యోగి ఇయ్యలేనటువంటి వ్యక్తిని చూచి, ప్రైగామంనుంచి వ్రకొత్తమనిషిగా, క్రొత్త జాతుగా నచ్చుట్టుతే మొటిగి మొటిగి తపమునుండి - కంటికి ద్వరనేటి తరువాత క్రమము ఆలోచించుచు రాత్రీ తా మేలుకొని పండి, మాయల్లే గానుండా మావీధి కంటికి కావలా కాస్తూ జీర్ణ భాగ్యులు శని రక్షిం భటుడై నేర చేస్తున్న.

తరువాతి, నేనెక్కడి నుండి అక్కడికి పోయానో, నాకు సహచరులుగాను, రక్షకులుగానూ ఉపయోగపడుతుంది.

ఏమానవుడు లేవటువంటి ఆమెను, పన విశ్వాసం ఈ కుక్క గారికి వుండంటే అతిశయోక్తి నేను. నేనే కాక, ఏమెరులయినా గోరంత పెట్టారంటే ఈ కుక్కగారికా విశ్వాసం అంత ఎంతా శల్యాలకు బట్టి పుట్టుది. ఇటువంటి విశ్వాసం ఏమానవుడికి ఉంటుందో చెప్పండి.

కనుక నేనీ కుక్కగారికి వచ్చి పూర్తి చేసే సత్కరించకపోతే, మూత్రమూ తెలియక పోవడం ప్రవర్తనలకు కారణం అనవలసివుంటుంది కొంటూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

అని కూరల కన్నయ్య చెప్పడమును విని చుట్టుటికి మూలా న బాజాలచప్పుడియింది. అలాగే అందరూ పూర్తిగా అయిపో వచ్చి పూర్తి మహోత్సవము ముగించుకొన్న గంగన్న పెద్దనట్టహాసం తో ఊరేగుతూ వెస్తున్నాడని తెలుసుకొన్న కన్నయ్య బెటనే తన కుక్కనోక అలంకరించబడిన రిక్షాలో కూర్చుండబెట్టి బ్యాండునన్నా య మేళాలతో ఈ రేగింపును సాగించాడు.

అది చూచి గంగమ్మ తన ఊరేగింపు ఎదురు ననాహుమి
యింది. ఆ ఊరేగింపునూ బంగళాలో ఎదురు బొదుగుగా తారన
పడ్డాయి.

అలా తరించబడిన బంగళాలో తనవలెనే ఘనంగా ఊరేగు
తున్న గంగమ్మను చూచి గంగన్న తల వీకిందకు దించుకున్నాడు.

ఆ బ్రహ్మసమ. తా నేమిటనికొదావున్న బావమరదినడగ్గా
'కూరల కన్నయ్య తన కుక్కకు వట్టిపూర్తి ఉత్సాహమును బరి
గించి, కంగరమంతటా ఊరేగింపులు సాగిస్తున్నాడు.'

అది అతడు బాగాడికి బాబుచెప్పాడు.

అని బాబు వినేటప్పటికి, గంగన్న ముఖాన కత్తివాటుకు
నెత్తురుచుక్కలేకుండా పోయింది.

'నేను కొన్నట్లుగానే యీ కన్నయ్యగాడు నావట్టిపూర్తి
ఉన్నాడూ? భయపడేశాడు. ఇంకాదుమా? ఊరేగింపును
వెళ్ళు. ఇప్పుడే రంగమ్మ!'

అని బావమరదికి చెప్పాడు.

'అదేబావా! మనపూరేగింపును మనం సాగించుకుందాం
కన్నమేముందీ?'

అని గంగన్న అన్నాడు.

కన్నయ్యగాడు తన కుక్కను కూడా నాతోనమానంగానే
ఊరేగిస్తున్నాడు. ఎంత వమానం! తన కుక్కతోనమానంగా
నానం ఊరేగుతాను! చాలా చాలా ఊరేగింపును పక్షణం వెనక్కు
మళ్ళించు -- తేకపోతే నేను కారును సగిపోతాను.'

అని గంగన్న తన గాని అనియెల్ల బావమరది వెంటనే ఊరే
గింపున వెళ్ళి మళ్ళించు.

కుక్కగారి ఊరేగింపును ముందుకు సాగిపోయింది.

అప్పుడు గంగన్నగారి ఊరేగి. పువ్వుపున్న జనమందరూ కక్కగారి ఊరేగింపుతో వచ్చేశారు.

తూరల కన్నయ్య చేసిన అవనివల్ల, గంగన్నగారికి శివచ్చేదం చేసినట్లుంది. అతడా అవమానమును భరించలేక పోతున్నాడు. బావమరని అనేక విధాల ఓదార్చాడుగాని, అతనికి అవమానంవల్ల కలిగిన పృథ్వీదేవత మార్గం తగ్గడంతో.

7

అరాత్రంతా నిద్ర వట్టలేద తనకి-

‘ఎన్ని లక్షలుంటే మొందు? ఎంత నిద్రవుంటే మేలభం? చివరకు నేనొక కుక్కతో సమానంగా పరిగణి చ బడ్డాను.

అకన్నయ్యగాను బుద్ధిశక్తి ఏవో తు.టాని పని చేశాడంటే, ప్రజలందరూ కూడా అతనితో మేకంకావాలా? ఇహిహి! అని ఇకలెం చుకోంటూ, అతని వెంట బడ్డారు. అంత వరకూ పూర్వోక్తం వచ్చిన సాత్త్వికరూ అక్క వెంటబడ్డారు.

ఇందులో చెయ్య వలసిన ప్రతికారమేమిటో ఏమీ అర్థం గాకుండా పురి.

అకన్నయ్యగాను, సగర బాసులూ అందరూ కలిసి, కన్న చుట్ట పెనవేసిన కట్టేశారు. ఇంకెందుకూ నేను బ్రతికే క? అత్త లన్నీ మెలకువ?

నేను నేనుకొన్నలాంటిదే ఒక కాయవా వేసి, అక్క ముందకు వట్టి వర్షాణా వట్టి కత్తి మెట్టి అందరూ బ్రతికింది. నేన్న యిలలో చానికి ఊరేగింపు—ఒరికాని పోగ్ బోర్లబడ.

నేను తులాభారం తూకం ఏ, తానూ తులాభారం నూగాడా?
నేను స్వాములవాణ్ని. తీసుకొన్నానని, తానూ దీ స్వాములవాణ్ని
తీసుకొన్నాడా? నేనప్పుడు మట్టి పూర్తి చేసుకున్నానని నాకు గత
నానమక్కడ మట్టి పూర్తి చేస్తాడా?

ఈ స్వామిగాడు నామీద నటించాడేమిటి? నేను వాడికేం అప
కరం చేశాననీ? తంటరి పెద్దమీ అకకార మేంజెయ్యారీ? వాడు
చేసిన క్రికె కంటే ఎలావచ్చు మరేదూ అమాదిరి తాళంజెయ్య
కమా?

వవిధంగానయినా కన్నయ్యగణ్ణి నావైపు తిప్పుకోక పోయి
నల్లమనే బ్రాహ్మణం కష్ట ! వాడు నావైపేలా తిరుగుతాడా? ఏంక
య్యారీ? పెంకిమంటం! నాకిది సాధించకం నావల్ల అవుతుందా?

ఎ తడబ్బు నంపాడోనాడు? ఎన్ని మేళలు కట్టించాను?
వెండి బంగారాలు—వస్తువాసనాలు—ఇప్పటికీ నేను అధికారిస్త
వుండినీ కన్నయ్యగణ్ణి వంచిన జిజ్ఞాసక పోతున్నాను.

వాడి తాపతేజ్జడ? నాతాపతేజ్జడ? నక్కకీ దేవలోకా
నికి వున్నది తేజ్జపుంది కు యివ్వక లేదులేయేం? ఇన్న లక్ష
లకు అధి అదై యుండినీ నేను కన్నయ్యగాడకిలాంగి పోయాను.
ఇక కాబ్రతు కుంటుందా? నాకిది సంతనం తెందు?

అని గంగన్న ఆశాత్రంతో అదే నిజానలో—అవే ఆలోచన
లలో తలకట్టగా కూర్చుండి ప్రియకృష్ణగది తలుపులు చప్పుకొనినాయి
ఎవరో అని తెలుసుకొన్నప్పుడు అది ఉంది. గంగన్న అనిపిస్తే,

‘ఏమవుందో అన్నా’.

‘నేనే బావా! నిర్వృతకా నిర్దోషానికా?’

‘అది తిరుగు జవాబు కాదు’.

‘లేకాబ్రతుకోయి! దీని లు ఏమిటా?’

అని బావాగారు విచిత్రం చెప్పి గంగన్న అనిపిస్తోన్నా—

‘ఇప్పుడు రెండు గంటలు దాటింది- నువ్వుంకా నిద్రపోలేదా గానా?’

అని అడిగాడు.

‘వయో ఎన్ని గంటలు దాటిందో! నాకు మతిపోయింది.’

‘అదేం అలా అంటున్నావ్?’

‘కన్నయ్యగాని చేస్తున్న ఒక్కొక్క పనినీ తలుపుంటూ వుంటే, నాకు గుండెలు బద్దలైపోతున్నాయి.’

‘తుంటరి నేం చెయ్యగలం?’

‘అంతేనా ఎట్టి జబ్బుల చడానికీయూ మార్గం చెప్పలేవా?’

‘అన్ని ప్రయత్నాలు చేశాము. డబ్బు దండుగయిందితప్ప వేరు ప్రయోజనమేమీ కనుపించలేదు.’

‘కన్నయ్యగాని కొట్టిచ. పుతామని మనదగ్గర డబ్బువుచ్చుకొని మనలకంటా పూసుకున్న పాళ్లచేకమం దున్నారు.’

‘కనుక, ఇటువంటి ప్రయత్నాలవల్ల ఏమీలాభం లేదు.’

‘మరయితే, యహవలకుంటే ప్రయత్నాలవల్ల లాభముంటుందీ?’

‘అలాచించాలి.’

‘నాకోలాకోస్తుంది. రేపాకనాది అకన్నయ్యగాని రహస్యంగా మన మేడమీదికిరా విడిచి- అదియ. అది పెద్దవేలో, వాడిచేతిలో గుమ్మరించ. యహనా బోరికి రావద్దు. బ్రతికాల్సివేతే ఏయేతుందో!’

‘అలాచేసిన చాలా బాగానేవుంది బానా! రహస్యంగా ఓ వ్యవహారమును ముగిసాల్సిందిచ్చి, డబ్బయమే అకన్నయ్యగాని మన మేడమీదికి లీపులస్తాము.’

‘తప్పకుండా చేసే కర్రా! ముడితీకంటే వేరే మార్గమేమీ లేదు. అలాంటికో నయనా ముప్పాళ్లలో కొస్తేతప్పరేవిగాని చేస్తాలో నావలెదా. ముప్పాళ్లం దగ్గర.’

ప్రతి పుస్తకం కి ముగింపు ఉంటుంది

అంకం - 70

'మనశ్శాంతి—మనస్సును శాంతిగా ఉంచుకోవడా' వెంటనే
కలుగజేసావా?

'నాకు మనస్సు శాంతి కలిగింది. అలాగే నీకు మనస్సు శాంతి కలిగిందా?

'ఇది మనస్సు అని...'

అని రంగన్న ముఖం ముగిసాడు.

'నరేకాని తెలుసుకోకుండానే నువ్వది అదేమి అయ్యిందో నీకు
తావాలి.'

'తీసుకొని వస్తానన్నాగా!'

అని అలాగే నువ్వు తీసుకుని వస్తావని నాకు తెలుసు. మనస్సు అని
కొన్నారానాడు.

అదే ప్రకారంగా రంగన్న తన మనస్సును తీసుకువస్తానని అప
శ్చిష్టాలు తీసుకుని కన్నయ్యగారిని నాకు బయటకు బయలుదేరాడు.

కన్నయ్య అప్పుటికి కూర్చుంటున్నాడు. అలాగే నువ్వు తీసుకువస్తావని
చుకుంటున్నాడు.

రంగన్న ముందుగా కన్నయ్యను నమస్కరించేసి నీకు తెలుసు.

'ఏం కావాలి అబద్ధంగా వలకాయలు పాకలావోనకాలు బేడ
మిర్చి జిరెనాలు—'

అని వరసగా కూర్చుంటున్నాడు. అలాగే నువ్వు తీసుకువస్తావని

'నీకు కూర్చుంటున్నారా లేదు. నీకు తెలుసు. రంగన్న గారి అప
మరిచిని'

'ఓహో! అలాగా! దయచేయండి! అలాగే నువ్వు తీసుకువస్తావని'

'కూర్చుంటున్నారా లేదు. నీకు తెలుసు. రంగన్న గారి అప
మరిచిని. ఏమో రహస్య వ్యవహారం ముట్టాడాలి.'

'అలాగా! కాని నాకు తెలుసు. నీకు తెలుసు. రంగన్న గారి అప
మరిచిని. ఏమో రహస్య వ్యవహారం ముట్టాడాలి.'

అని 'కన్నయ్య' కన్నానమ్మ అంటూ అవేలమ్మతో రంగమ్మ చెల్ల బోయాయి.

'ఒరి వీడిపోగారు పండితయ్య' అని రంగాయలమ్మ కొనే వాడి కంట 'కుక్క చ్చిందీ? అయ్యది కార్మయన నా నాన వీడినగ్గిరికి రావాలిట!' అని తనలో అనుకున్నది.

'అయినంటి గొప్పవారిని నీదగ్గర నమ్మించుకోవడం, అంత మంచివని రావనుకొంటాను.' అన్నది.

కన్నయ్య అతనివయస్సొకనారి తీక్షణంగా చూచి...

'ఎలాగొప్పవారిదీ - దానీకీ అంతా నాన తీరిక నానోబట్టి, అవసరమయితే వానన యిక్కడకు వానలసిందన్నాను తప్పేమింది.

'వశేలే-పేయి, వారలో గూడ మరే చెబుతాను—'

అని రంగమ్మ యీ అక్కడ వుండికుండా, నిన్నగాయింటికి వెళ్ళిపోయాయి.

శావనురది రాకకోసమే యెదురుచూస్తున్న రంగమ్మ అతన్ని చూచి చూడ్డంతోనే...

'ఏమోయ్ అనలేదీ? కన్నయ్యను తీసుకరావడాని?

అని ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

'అలా మరే కన్నయ్య వస్తాను. అవసరమయితే నిగ్గొక్కడ కూరబలసిందన్నాను.'

'అంతమాట అన్నాడే?'

'నిక్కొగమాటంగా అన్నాను.'

'నువ్వు పెడితే అంతకన్నా యెక్కువ అవుతుందా యేమిటి?

'నన్నెంతయ్యచూచావో?'

'ఎందుకూ పనికిరాని చవటవు. రానంకో, అతనికేగో నిధంగా సచ్చిదర్శి తీసుకురావాలిగాని, ఏమవు ముఖమేనుకుని, రాలేదని నచ్చేస్తే నమయినట్లు?'

'నీకు వామీ! ధూ! ధాం చెయ్యడంకోసం ఇంకామీ చేత గాను. ఇంకామీనుమీవా గట్టిగా చూడాలాడినట్లయితే, అశ్శయ్యగాను నాగవడకునిచేసి మరీవొదిలిపెట్టును....'

'నీకుంతటి పిరికిపాద ప్రపంచంలో యింకెక్కడా వుండదు.'

'అనీ- నేను పిరికిపాదనే!'

'నరే- అయితేదో అయింది. రాతికి మనమిద్దరమూ కలసి కన్నయ్యగాడింటికి వెళదాం.'

'నేనుకూడా యెందుకు? నేనురాను.'

'రమ్మా!'

'నానీ? నేనురాను. నేను పిరికిపాదను- చేతగానివాణ్ణి. నువ్వు ధైర్యవంతుడవు- చేతయినవాడవుగాబట్టి ఒంటరిగానే - వెళ్ళు. మళ్ళీ నేనుకూడా యెందుకు?'

'ఇ-తమూత్రందానికే కోవంరావాలి?'

'నాకు కోవంలేదు- నేనురాను.'

'చూశావా! రానంటున్నావా! బుద్ధి తక్కువొచ్చి అన్నాను- యింకెవ్వరూ అనను.'

'ఏమయినానరే- నేనురాను- నువ్వు వెళ్ళు- వీంకేశుగో! నాక వసరంలేదు. నీబుద్ధి యిటువంటిది గాబట్టి, కన్నయ్యగాను నిన్నలా వీధిపిస్తున్నాడు.'

'వాడితోపాటు నువ్వుకూడా వస్తేవీరిగడం ధర్మంగాను సుమా!'

'నేనేం చెళాను.'

శ్రీ చేమన గ్రంథాలయం

'రానంటున్నావుగా?'

ప్రేమద్రోలు. (కృష్ణజిల్లా.)

'రానంటే వదిలించకమా?'

'అక్కాగిగాడింటికి రాత్రిపూట ఒంటరిగా వెళ్ళడంనశించిపోసి

గాదరి, నిన్నురమ్మలూగితే, నాకు బాగున్నదివే యుండినీ,
యిలాకానడం భాగ్యంగాను.

అని గంగన్న వజ్రపురుషులచేతులలోని కష్టపడనల్ల, బావమ
రదికి తిరిగి పాలివలిగింది.

‘నలే- వస్తాలే- మనమిద్దరమే గానుడా మరొకరిగురించిని
సాయం తీసుకొళ్లడం యెందుకయినామందిది :

అలాగే చేదాం!

అని గంగన్న సంతోషంతో బనాబు చెప్పాడు.

3

సులూసు పదిగంటల గాత్రంతో, గంగన్న ప్రవాతికి ముప్పయి
మంది బనాబు వెంటబెట్టుకుని, గూరిల కన్నయ్య యింటికి వెళ్లారు.

కన్నయ్య అప్పుడే మకాణ ముచేసిచ్చి, స్నానంభోజం వగై
రాలుముగించుకొని విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు. అప్పుడతని భార్య
వచ్చి-

‘గోనెసాయల గంగన్నగారు మీలో ముగ్ధులూడాలని నవరి
వారంగా వచ్చారు.’

అని చెప్పింది.

‘వీధి పేరుకుమీద కూచోమను వస్తాను.’

అని చెప్పాడు. భార్య అదేవిధంగా బాయివారికామూట నం
దించింది.

‘గంగన్న తన పరివారంతో, కన్నయ్యరాకకోసం ఆ ఆరుగు
లూడ కిసిపెట్టుకున్నాడు.’

‘తమలాంటి లాభాధికారులు ఈ విధంగా అనుకున్నావ కనిపెట్టు
కూచోవడం బాగుండ కనుచో! తమలాంటి, తమనారవానికి ఎంత
భంగం?’

‘అ! మరేమీ ఫరవా లేదు - రోజూకూ చుంటామ - యేమిటి?
ఈ బక్క-రోజేగా? అలా ప గంగన్న.

‘ఈ కారు ముక్కున వాడియింటి అనుకున్నావ కూచోవడం
మూలే వీన్నతన గాత్రం లే మహా మీలెలా వుండాలి?’

అని యింతకొకరన్నాడు.

‘వసుదేవుడుపోయి, గాడిదకాళ్ళువట్టుకొన్నాడా లేవా? మనం
వసుదేవడని వాళ్ళుగా పోయి న్నట్లీ, యీ కూరల కన్నయ్య
గాడిదక. లే లే, పవాకాడు.’

అ గంగన్న బవాలు చెప్పాడు.

‘లే... కూచోవడం లే, నూడే బురిదిలే! తమలాంటి
శ్రీమతులు, డాక్టర్ లే కూర్చున్నాడీక మేమనగా మెంత?

అని మరెంతకొకరన్నాడు.

‘వీమోయి రంగవ్వా! చాలా నేవయిపోయింది— ముక్క
కూరలు పోకు బురుచ్చెయ్యి’

అని గంగన్న బావమరదివి హెచ్చరించిగా—

‘...వి... వల్లండు. కన్నయ్య పోకోవీ మనషి—’

అని రంగన్న వెళ్ళిపోగా...

మరొకటి, గంట, రే... గంటలు, మూడు గంటలు, వారం
దరూ అనుకున్నావ కనిపెట్టుకొని, కూచోగా, కూచోగా, అప్పుడు
కూరల కన్నయ్య పోయిపోయి—

‘ఎవరండీ కూచోనమొచ్చిందీ?’

అని ధీకరంగా అడిగాడు.

అండరూ పాగాలు ఉగ్గపెట్టు కూచున్నారు.

‘నేను కన్నయ్య! గంగన్నను—’

అని గంగన్నమాత్రం జవాబు చెప్పాడు.

‘ఏమిటి? జమీందారు గంగన్నగారా! యిలాదయచేశారేం?’

అని అదుర్దాగా అడిగాడు.

‘ఏమిలేను నీతో ఓళ్ళన్న వ్యసహారం మూటలాడాలని వచ్చాను.’

‘అవశ్యం కలవీయండి!’

‘కూచో.’

కన్నయ్య కూచున్నాడు.

‘నీసూ నామీ వేయమందుకు- పోటియెందుకు? కక్షలె ఈక?’

‘అటువంటిదేమీలేదే!’

‘లేకేంటే! నేను తులాభారం తూగానని నువ్వున్నా తులా భారం తూగావు- నేను స్వాములవ రిని తీసుకొచ్చానని, నువ్వు ఆవని చేశావు. నేను వస్తిపూర్తిఉత్సవం చేయించుకొంటే- నువ్వు పోటిగా పీరుక్కకు అవుత్సవం చేశావు.’

‘అబ్బేబ్బే! మీమీద పోటికి నేనేమీ కెయ్యలేదండీ! నానర దాకొద్దీ- నాతాహతుకొద్దీ నేను చేసుకొన్నాను.’

‘వరే-అయిపోయిందేదో అయిపోయిందనుకో ఇంటినించీ మనమిద్దరమూ స్నేహంగా వుండాలి- నేనుచేసిన దని నువ్వుకెయ్య కూడను- నన్నేవిషయంగానూ అవమానించకూడను- అందుకు ప్రతి ఫలంగా నీకు అయినవేల రూపాయలు ఈయదల్చుకోవలెను- పుచ్చుకో! గంగన్న ఇచ్చయ్యి—’

అని బావమగదిని హెచ్చరించగా అతడు వంగిపోకుండా రూపాయలు తీర్చున్నాడు.

‘అబ్బేబ్బే! నాకవసరం లేదండీ!’

‘హా! ఇంతవేయ్యో!’

‘గాకాడు!’

‘ఎనిమిదివేలు...’

‘నాకందుకండ్ల!’

‘సరే! రంగారావు! వదిలేలనోట్లు లెక్కపెట్టి యిశ్యేయ్యి—’

‘వదిలించోయ్! నేను మీవేరే ఆశపడేవాడినుగాను. కానూ

రంగారావు! నన్నుగా ముఖే- అదేపనివే- మీపాపిష్టిసామెంత
చేసు. మీరే తనేను? నన్నుతో నన్ను కట్టెయ్యి... చూస్తు
న్నాను నానోయ్! ఇటువంటివి జన్మకు లేవు తక్షణం నాకుమృత్యులో
నుండి తిరిగిరావచ్చి... నాకనానే నాకుటకకదు.’

అది కన్నయ్య తీరిగా అనేటప్పటికి అందరి ప్రాణాలూ
మాడలి పోయాయి. ఎవరినీ బాట నోటగాలేదు.

‘ఇదిగో! కన్నయ్య! నానాటనిమా’ ఈవది కల రూపా
యిల్లా పూర్తిగా, నన్ను కట్టిస్తూ ఇదిగో! నావాలంటే, నీపా
దాలు పట్టుకుంటాను.’

అది గంగప్ప సిగ్గు విడిచి, అది పాదాలు పట్టు కోవడానికి
తియ్యక ముందు.

తక్షణపు ఇదే పనివే! నాపాదాలు పట్టు కోవడానికి మీరు
గొప్పమే... ఇదీ? అక్షరం కిక్కురు—జమి దారు- గొరవ నీయులు—’

అది కన్నయ్య అది చూడబోయి.

అక్షయం. నాకారము నాజమిందారే నీగగ్గడ ఉన్న గల్లు
కయినా కొనాకారం నీమి... నేను వొలి పెద్దననై పోయాను.
నన్నింట దేవులించు ఈవదివేయి పుచ్చుకు, నామా నాజోలికి
రంగారావు నా నోట. నన్ను గట్టిచివవాడవుకావు—’

నన్ను నాకారము వచ్చి తీ- నేను నాతో మాట్లాడేది లేదు
నాకుమృత్యులో లెక్క కడుము నా నానోయ్! ఇదిగో!’

'ననే- అయితే నీకేగానాలో చెప్పు-'

'నేను చెప్పినట్లు నేనానాలో'

'అయితేగానా- నేనానాలో'

'తిరిగిపోలానేమో.'

'తిరిగిపోనే, నీ తండ్రి గారు పోయినా కొట్టు, పడతాను.'

'అయితే, ముమ్మడిగా'

'అయితే, మీరే పోయినట్లు అధికారులలో యదార్థంగా చెప్పండి.'

'దరిలక్షలలో.'

'అవును! మీరే పోయినట్లు అధికారులలో తిరిగివస్తే సారవ ప్రఖ్యాతులు నువ్వంటి చూడండి.'

'నీ దే బట్టిగానా, నీ తండ్రి పట్టుకోవడం? గుర్తుంచుకోవడా నాకొచ్చే గౌరవానికి గుర్తుంచుకోవడా- నీకే తిరిగివస్తానీ చూడండి.'

'అయితే, మీరే పోయినట్లు అధికారులలో తిరిగివస్తే సారవ ప్రఖ్యాతులు నువ్వంటి చూడండి.'

'నీకే తిరిగివస్తానీ చూడండి. నాకొచ్చే గౌరవానికి గుర్తుంచుకోవడా నాకొచ్చే గౌరవానికి గుర్తుంచుకోవడా- నీకే తిరిగివస్తానీ చూడండి.'

'వట్టి పూరి హామీలు- నీ తండ్రి పట్టుకోవడా- నీకే తిరిగివస్తానీ చూడండి.'

'మీరు చెప్పినట్లు అధికారులలో తిరిగివస్తే సారవ ప్రఖ్యాతులు నువ్వంటి చూడండి.'

శాల నిర్మించండి! అప్పుడు మీరెంతో బాగుంటారు! నువ్వో మామూలుగానే
నేనింతవరకూ మీపై పోటీగానే ఉంటావేమో, ముందుగా మామూలుగా
లోక తీసుకురావడానికి.

అని కన్నయ్య చెప్పడం విన్నవాడు. గంగన్న విధంగా
చెయడానికి అతనితో రాజీకుదుర్చుకున్నాడు.

శ్రీ

గోనెనందుల గంగన్నగారికి రేలేదేవాలా మ్రోగిపోయింది
దంట, మ్రోగిపోయా?

మీటి గుడ్డిమొదలయిన వికలాంగులకు మేల్కేకమూ ఒక
వనతిగృహము— గోరక్షణశాల : ఒకటి— అలాగే నీవు శరణాలయ
మొకటి—

మొత్తం అయిదులక్షలూ ఖర్చుపెట్టి, కన్నయ్యచెప్పినదానిని
అక్షరాలా జరిగించాడతను. అలాగే నిర్మించిన వనతిగృహాల్లో ఎన్ని
వేలజీవులు సుఖవకుతున్నాయో యెవరు చెప్పగలరు?

అది దైవబలమో— అతనిపూజాఫలితమో తెలియదు గాని
అసంపత్తి మే గంగన్నకు మూడులక్షల రూపాయలు గోనెనందుల
వ్యాపార లో తలవని తలంపుగా లాభమొచ్చింది.

అతనితోషవార్తను కన్నయ్యకు తెలుపుకు చెనేవరకూ
గంగన్నకు హృదయముండబట్టలేదు. మూడులక్షల లాభించిందని
పైదేశంనుంచి వార్తవచ్చిన తక్షణ మతను జట్కా కట్టించుకొని,
కన్నయ్య కూరలదుకాణం ఏర్పాటు పెట్టాడు.

దుకాణం కట్టేసి అతనివద్దే యింకాకి పెట్టాడని తెలియడం
పల్ల జట్కానక్కడకు కట్టించాడు.

‘కన్నయ్యా! కన్నయ్యా!’

మునుపు ఎంత లోకం కలుపు కిచ్చి నేనే అంత ప్రాంతం దేని నా మునుపటి దేవతల కిచ్చి దేవతానామకే స్వర్గానికి పున్నంతల దేవతలు, నామత, కిచ్చి నాటి దేవతలను చూచు చూచు ర్చిన వాడవు నువ్వే.

‘నేను నా భగవంతుడు మీరు ఏదన్నారో నా వాటి పూజ చేయ బట్టి, భగవంతుడు మీకే దన్నారో మీరు అది నన్నును కలిగించాడు. అందుకే నాకే శారణం అవుతావా పుత్రానీతే.’

‘ఏమిటా కానీ నాడెప్పుడో కోరిక వే జపులు సుఖస్తున్నాయి అక్కడ నంత మంచి అన్నార్లు కడుపు నిండా అన్నం తింటున్నాడు.’

అంతే కా సుదేవండు కొంత కాలం కాలం సుఖ చేజవ నాలన్నీ వివృతం అన్ని విధాలా అన్నం స్తుతించా మారు గమని స్తుతించా?’

‘అవు నన్ను’

‘ఇప్పుడు నీ కొత్తగా చిన్న మూలలకుల రూపాల లాభమునా ఏవిధంగా వినియోగిస్తావు?’

ఒక పరిశ్రమలకు అన్నం, అలాగే ఉత్తంగా వివిధ పరి శ్రమలు నేర్పించే ఏదైనా సేవలకు నాలా పోవుంటుంది.’

‘అవును ఇ దు మూలం గా నాన్నా నన్నును కొంత సర కూ తగ్గించిన వాళ్ళు అవుతామో? ఇంకా నాలా నాకింట్లోనుంచీ వ్యాపారంలో వచ్చిన లాభము నాకు ముప్పటికప్పు డిజేవిధంగా ధర్మ కార్యాలకు వినియోగిస్తాను’

‘కొత్తగా మీరంకేయతరం స్థలా స్థిరచలనం అపసరము లేదు గాని, అదనంగా వచ్చి వచ్చు న అట్టి నాటి శాశ్వతపాపణ కోసం వినియోగించండి’

ధర్మదాత గోనెనంచుల గంగన్న యెక్కడ?

అని గంగన్ననే ప్రశ్నించారు. వారు జిల్లాకలక్టరుగారని తెలుసుకొని, గంగన్న ఒక చిరునవ్వునవ్వి పూరుకున్నాడు.

అధర్మదాత గంగన్నగారియనేనండి.

అని కూడావున్న కన్నయ్య చెప్పాడు అప్పుడా కలక్టరు పట్టాన్ని నంతోషంతో గంగన్నకు పేక్ హేండిచ్చి—

మీధర్మగుణము- కీర్తి- దేశదేశాలా మోగిపోయింది. మీరు నిర్మించిన సంస్థలనుగురించి మదరాసు గవర్నరుగారు విన్నారు వాటిని నందర్బించి, మీకింకా అవసరములయిన సాయాలుచేయడానికి, వచ్చే నెలలో వారిక్కడకు రానైయున్నారు.

అని చెప్పగావిని గంగన్న మరిత సంతోషించాడు.

ఏశ్రీమంతుడుగాని, ఏప్రభుత్వంకాని, యెంతో ఘనకార్యాలుచేసి, మీ కీర్తిని సంపాదించారు—మీరునిర్మించిన ధర్మ సంస్థలను నేనుకూడా చూడాలి.

అని కలక్టరుగారు చెప్పగా, గంగన్న వారిని నగరవంగా ముందు పసతిగృహాన్ని, ఇతరువారే అనాధశిశులయమునూ చూపడానికి వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళాడు.

డబ్బురాడగానే నరా! ఇటువంటి ధార్మికగుణమును—కీర్తిని సంపాదించినప్పుడే కలిగిన సిరికి సాఫల్యం!

లోకందృష్టిలో గోనెనంచుల గంగన్న ఒక అవతారపురుషుడిలాగునో, అవతరించిన ధర్మదేవతలాగునో అవ్రహ్మస్తున్నాడు!

శ్రీ వేమన స్తోత్రము
తెలుపా. (వృద్ధాశ్రమం.)

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	TPLA110B129
పుస్తకం పేరు	శుభాభారం
తారీఖు	26/10/24
మొదటి అడ్డు	NO
వెనుక అడ్డు	no
మొత్తం పేజీలు	49
పేజీల పైకా పేజీలు	NO
భాగ పేజీలు	no
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Ch. Ramya
పేజీలు విడదీసినది	prathyusha
స్కాన్ చేసినది	prathyusha
పరిశ్ల చేసినది	
పేజీలు పరిశూనినది	
లైండింగు చేసినది	
వ్యాకింగు చేసినది	
పరిశీలి	Good